

Pesta 4/16 fauru.

Ve esi dominec'a. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 5.

Anulu IX, — 1873.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Davidu baronu Ursu de Margineni.

Nu apartienemu acelora, ce cugeta, că prin complimente servile, la adres'a pucinilor barbati demni ai nostri, facu serviciu nu numai acestora, dar si causei ce acestia inaintéza. Inse chiar si déca amu avé simpatia pentru acestu genu de scriere, in momentulu presinte ar trebui sè rumpemu cu datin'a vechia, — că-ci cu nimica n'amu puté sè ofensamu mai adancu pe barbatulu despre care voimu sè vorbimu, decâtu cu nesce — frase góle.

Barbatu alu fapteloru, soldatu-modelu, — caracteru se-

riosu, modestia sincera, — nimica nu pòte sè-i fía mai straina decâtu — lingusîrea.

Nu voimu sè facemu astu-felu de gresié-la. — Deci nu vomu sporí la cuvinte, — cari suna de totu neplacutu acolo, unde faptele vorbescu atâtu de frumosu; ci vomu insemná aice pe scurtu, catanesce, câteva schitie biografice, — asigurandu pe onorab. publicu, că nu este vin'a nóstra, déca acele sunt necomplete.

Descendintele unei familie vechi romane, care inca la an. 1577 fu nobilitata, — Davidu

Davidu baronu Ursu de Margineni.

Ursu, fu nascutu la 1816 in satulu Margineni din Tiér'a-Oltului in Transilvani'a.

Fú de granitieru, dupa ce si-facù stu-dfile militare, la 1834 fu inrolatu ca gregariu pentru regimentulu I de granitia romanu. Capabilitatea lui i facù posibilu a inaintá indata in anulu urmatoriu de trei ori pe carier'a sa; astu-felu ajunse vice-caporalu, apoi caporalu si in urma sergentu.

Siese ani servi elu in calitatea acést'a, pana ce in fine la 1841 fu numitu sublocoteninte de clas'a a dóu'a.

Apoi éra-si petrecù siepte ani in starea acést'a. Dar memorabilulu anu 1848 i produse dóue inaintári: in augustu ca sublocoteninte de clas'a antâia, si in octomvre ca locoteninte primariu.

De aici incolo inaintârile-i devenira mai dese, castigandu-si in batalfile urmatórie si dinsulu unu campu mai largu pentru desvoltarea talentului si eroismului seu. Astu-felu inca in augustu 1849 fu numitu capitanu de clas'a a dóu'a, fiindu destinsu si cu crucea militaria pentru merite, — in juniu 1850 fu decoratu cu ordulu rusescu alu St. Anne, ér la inceputulu anului 1851 ajunse capitanu de clas'a antâia.

Éra-si urmà pace pana la resbelulu din 1859 cu Itali'a. Capitanulu Ursu aice începù — asié dicêndu — a escelá in deplin'a splendóre a talentului seu. In scurtu timpu inaintà la rangulu de maioru, — si inca in acel'a-si anu primi dóue decoratiuni: ordulu corónei de feru de clas'a a trei'a, si crucea de cavaleru alu Mariei Teresie, — ambele pentru admirabil'a sa portare eroica in batalf'a de la Solferino.

Doi ani mai tardîu, la 1861 fu numitu vice-colonelu, ér apoi la 1863 colonelu.

Inse nu peste multu, abié la anulu, fu pensionatu ca invalidu realu.

Dar la 1866 erupse resbelulu pruso-italiano-austriacu. Colonelulu pensiunatu, bar. Ursu, se simti indetoratu prin reputatiunea si ambitiunea sa militaria a cere de nou serviciu in armat'a atacata din dóue parti. Ofertulu fu primitu cu bucuria, si elu fu numitu comandante alu forteretiei si insulei Lissa.

Ori câtu de nefericitu a fostu resbelulu acést'a pentru Austria, ea — in decursulu ace-luia — si-a decoratu istori'a cu o pagina gloriósa, de care nu se mai afla in analele acestui imperiu.

Acést'a e invingerea de la Lissa.

Lumea intréga fu suprinsa, candu tele-

grafulu respandí scirea, cà Austria a batutu pe mare — Itali'a. Nimene nu voiá sè créda acést'a, ni chiar diuariele din Viena.

E bine, adeverulu se constatà, si vice-admiralulu Tegethoff deveni nemuritoriu.

Dar comandantele forteretiei si insulei Lissa, colonelulu bar. Ursu, — care a sustienutu pe italieni trei dile, pana la sosirea lui Tegethoff, — n'are óre si elu o parte principala la reportarea acestei invingeri epocale?!

Domnitoriulu a recunoscutu meritele bravului soldatu romanu, si inca in anulu 1866 i-a conferitu decoratiunea de resbelu corón'a de feru de clas'a a dóu'a.

Si aice se termina carier'a militaria a barbatului nostru, cà-ci in februaru 1867 dinsulu intrà éra-si in pensiune.

Da, dlu Davidu bar. Ursu si-a incheiatu carier'a militaria, — spre a pasi pe alt'a, ca sè conlucre la innaintarea materiala si spirituala a poporului nostru.

Rentorsu in Transilvani'a, dinsulu se asiédia in Sibfiu. De atunce lu-veduramu in fruntea staruintieloru fostiloru granitieri din regimentulu romanu I din Transilvani'a, pentru primirea in propri'a loru administratiune a fondului de montura in suma de 327,000 fl., meniti numai pentru scopuri scolastice, — stariintie incununate cu laurii succesului doritu; in consiliulu de administratiune alu institutulu de creditu si economfi „Albina“, in care ocupa postulu de alu doile vice-presiedinte; in comitetulu Asociatiunii transilvane, — si in multe alte afaceri si cause relative la progresulu nostru natiunalu.

Deie ceriulu, sè-lu vedemu inca multu timpu implinindu-si missiunea cu demnitate!

O m a m a.

Lun'a trece 'n caru de auru susu p'a ceriului campia,
Suridiendu si 'n bratîsindu-si dalbe, candide sorori;
Si de susu de pe cerime vérsa radie aurie
Peste velulu celu de nópte, ce-a cuprinsu pe muritori.

Pacea blanda triumféza cu liniscea amendóue,
C'au invinsu pe inamiculu contra carui s'au luptatu;
Éra sgomotulu viséza pan' va 'ncepe lupta nóua
Cu aceste dóue nimfe, ce amaru l'au insielatu.

Dar de si liniscea, pacea, se facura domnitorie
Peste munti si vái betrane, peste codri innaltati;
In mani'a triumfării, trece-o umbra caletória,
Caletória, sioptitória, pe sub pól'a de Carpati.

Ea se duce despletita spre-o colina 'nfrumsetiata
Cu mîi cruci, cari represinta somnulu vecinicu impa-
catu ;

Se opresce-aci... se pléca si saruta insetata
Gli'a rece, ce-i protege pe unu fîu adevératu.

„Tu taci si n'audi vócea-mi!“ ea dîse plangetória,
„Te-ai dusu, te-ai dusu din lume de lucru obositu ;
Si 'n urm'a ta remase o péta p'alu meu sóro,
Elu nu mai luce asta-di ca-atunci candu ai traitu!“

Dicéndu áceste trista, ea trece 'n alta parte,
Regin'a noptii blande se duce totu cu ea ;
Candu éra-si — langa-o cruce — s'opresce, nu de-
parte

De loculu unde dins'a la 'ntâiulu plansu érá.

Ací dorerea 'n sinu-i crescú pan' la uimire,
Cà-ci ea-si chiamá pe fiulu ce multu i-a profetítu :
Unu tîmpu ferice, d'auru, triumfe si marire,
Pe care in viétia di, nópte l'a doritu.

Lu-chiama-a dóu'a óra, lu-striga sè vorbésca...
Elu dórme, nu-i respunde nici macaru unu cuventu ;
Apoi neconsolata i díce: „Inflorésca
Totu flori de-a nemoririi pe scumpulu teu mor-
mentu!“

O pausa, nu lunga, de câte-va minute,
Urmà dupa acést'a si umbr'a ér s'a dusu ;
Acum mergea departe, trecéndu Carpatii iute,
Cu bland'a-i tovarasia, ce-i totu ridea de susu,

Sub goronulu lui Horia ajunse obosita...
Versandu torinti de lacremi ea astu-feliu a graitu :
„Tu inca dormi iubite?! o! flóre vescedíta,
Lipsitu de sinulu mamei la care te-ai nutritu?!

Dar spune-mi idolu scumpe: depusu-ai langa tine
Si sabi'a cu care odata-ai triumfatu,
In lupt'a libertátii p'Ardelelui coline,
Candu bucinulu Nemesei voinicii i-au chiamatu?

Séu póte ai testat'o cu foculu teu din vine,
Eterna mostenire la-ai tei nepoti si frati,
S'o 'nceinga, s'o redice in lupte pentru mine,
Candu ér voru sè m'atace contrarii inganfati?!”

* * *

Pe ceriu grabiá in taina, in form'a cunoscuta,
Frumós'a aurora, cà-ci lun'a s'a culcatu ;
Si umbr'a de odata dispare, nevediuata...
Dar cine a fostu dins'a, de ce a lacrimatu?!

O mama-i multu doiósa, deplange tremuranda
Trei fii: pe *Heliade*, apoi *Bolintineanu*,

Si 'n urma pe eroulu din lupt'a de isbânda,
Pe *Ianculu*, care franse trufi'a in dusmanu,

Ea-si plange asta-di fiii cu lacrimi de sango,
Ce curgu — spelandu-i faci'a — din ochii-i lucitori,
Va plange inse mam'a mai multu... i-i va deplange,
Udandu a loru morminte... si 'n seclii venitori!

Atanase Tuducescu.

Nóptea unui balu.

— Novela. —

I.

Veveoreanu siedeá singuru in odai'a sa.

Pe fati'a lui se vedea o nepasare ce caractériséza holteii tomnateci, obositi de lume, — dar fati'a acea palida, langa acelu corpu robustu, — o taiatura afunda in giurulu celoru doi ochi mari, apoi privirea acea fipsata, aretau cà nu obosél'a, ei unu cugetu continuu, séu o dorere nemarginita lu-consuma.

Elu érá între trei-dieci — trei-dieci si cinci de ani, dar fati'a acea smolita lu-aretá mai betranu.

Cu tóte áceste inse tienut'a lui érá atletica si cavalerésca, ce e mai frumosu pe lume: cavaleru seriosu; si ceea ce se cunoscea din tóte, érá avutu si de rangu.

Elu siedeá singuru in casa seriosu.

Batu la usia.

— Intra!

Pe usia intrá unu cavaleru tineru si frumosu, imbracatu alesu si cu multu gustu.

Veveoreanu pasi naintea lui si-i dadú man'a.

— Te-a adusu Dumnedieu, amice! Chiar bine, cà ai vinitu, — pana-su cu tine mai uitu si eu din cugete cari mi se pare cà me nutrescu si din ce in ce mi se tovarasiescu mai cu multa fidelitate.

— Eh, lasa cugetele la o parte; cugetele-su pentru fete cari nu se potu maritá, ce are de a cugetá unu june, decátu la o aventura frumósa, la o copila séu alt'a, la ochi amorosi? la perulu ei balaiu, la o privire seducatória, ácesta-su cugetele junelui; hei frate, crede-me, numai eu cuprindu chiamarea mea ca june!

— Ai dreptu, si eu dau de belea cu cugetele câte odata; vedu o copila frumósa, ea privesce la mine blanda, modesta, rumenindu, asié cum sciu numai ele hotiele, si dieu, câte dóue trei díle n'am pace cu mine.

— Hahaha!... Tu esti unu omu de petrecere intr'adeveru, — dîse Vevereanu aprindendu-si ciubuculu. — Hei, si eu mi-mai aducu a minte câte de o aventura, dar tôte si-au perdutu farmeculu, numai o suvenire me mai petrece, asta nu-si perde farmeculu si pietatea, — si eu nu-mi mai recâstigu pacea in veci.

— Hei apropo! Alalta séra audii in cafenea — tu esti unu duelantu bunu — tu dai cu pistolulu departe, ca altulu la venatu. Spune numai cum fu intemplantarea aceea, nu o-am auditu inca: scfi, in dumbrava la movila, in nu scfu care orasiu mi se spuse.

— Oh, aceea a fostu de multu, mai cà am si uitatu.

— Apoi e bine, a fostu de multu, acum cu atâtu mai bine se pôte povestî. Sè audimu!

— Apoi a fostu éca asié:

„Nainte de asta cu câti-va ani pornisem a face o caletoria numai asié pentru distractiune. Trecêndu printr'unu orasiu, numele lulasu nepomenitu — intr'o séra intrai intr'o ospetaria.

„Acolo erá o multime de ómeni, si astufeliu eu, vrendu nevrendu — siediu la o méssa, — unde numai unu scaunu erá inca neocupatu.

„Ceialalti erau nesce tineri voiosi, si nesce insuratiei galanti si cu voia mare.

„Dupa câte-va minute observai, cà ei nu sunt de o panura si cunoscuti, dar si-petreceau cu multa placere si ilaritate.

„Me mestecai si eu in conversarea loru; trebue sè scfi, cà in lumea cea mare pe totu minutulu ai diece, cari ti se paru amici — in altu minutu te saluta — merge — si ai gatatu.

„Conversarea trecu la aventuri amoróse. Eu stateam si ascultam, dar toti aveau nesce idei tocite in tocil'a lumii, amorulu erá o joacareia destinata de petreceri si de jocu, pietatea fatia de ei erá de risu.

„Vecinulu meu mi-pune man'a pe u-meru:

„— Dar dta domnule nu ne acompa-niedi?

„Eu fara voia am suspinatu, mi-am adusu a minte de suvenirea mea.

„— Eu numai odata am iubitu in viétia, — dîsei, — si déca nu am potutu sè o am in bratie pe ea, mai multu nici nu vreu sè iubescu in veci.

„— Eh frate, si aceea a fostu o misiéua

ca celelalte, nu-ti mai face capulu calendariu.

„Pietatea mea fatia cu dins'a si atunci, si adi, atâtu este de mare, càtu m'am simftu vatematu pana in sufletu.

„Pasii seriosu:

„— Retrage-ti cuventulu, dle, cà-ci altu-mintrenea...

„Dinsulu nu erá tineru, dar se vedea unu omu flusturatu si sanguineu. Indata sari in picóre cu o fala vatematória.

„— Stau la dispositiune, dle, mi-dîse elu, si éra siediu.

„Ambitiunea nu-mi concesse acum sè tacu.

„In demanétia vítoria intr'o paduritia frumósa, langa o movila nalta, ne infatísiamu cu secundantii.

„Dinsulu vini cu o calésa eleganta cu patru cai murgi ca patru schintei.

„Am mersu pe glontiu. Departarea fu treidieci de pasi.

„Dinsulu a caditu. Mediculu nu apucà a-i legá ran'a si si-dadu sufletulu.

„Atunci l'am compatimitu, — dar erá tardiu.

„Atât'a fu intemplantarea. Demanétia, intr'alt'a di porni de acolo, cine a fostu omulu acela nu sciu nici asta-di, nici n'am intrebatu dupa elu. Ni-amu gatatu tréb'a unulu cu altulu si punctum.

— Asta mi-place, — dîse tinerulu óspe, — dar apoi aceea dieu nu-mi place, cà atât'a te ocupi cu suvenirea aceea. Ce a fostu a trecutulu, fetele se facu ca buretii, pe totu minutulu alt'a — ast'a e placere. Si miera se obosesce omulu; placere nóua, ast'a-i devis'a junelui.

— Hei fartate, tu n'ai iubitu in veci, — suspinà Vevereanu.

— Ba iubescu in totu minutulu, totu cu acela-si focu si cu aceea-si poesía; dar apoi nu te poti alipi de una, ca mamalig'a de degete — pe veci. Ómulu e pentru progresu, totu mai multu, totu mai departe, ast'a e devis'a omului, — dîse tinerulu plosnindu in degete cu o usiuretate caracteristica.

— Unu fluturu ce sbóra preste mfi de flori si nici din un'a nu suge miere, — dîse Vevereanu, — apoi se sculà si se preamblà in susu si in josu prin odaia.

— Nu ne unimu in cugete, — dîse tinerulu, — tu pari cà fantasedi ca o féta de cincispre-diece ani.

— Hm, fericitu copilu, — surise Veve-

reanu cu óre-care ironia, si batù unu pocalu ce stá pe mésa.

Intrà unu servitoriu.

— Dóue thee!

Servitoriulu est.

Tinerii continuara conversarea.

— Platesce-se óre sè-ti consacredi o vié-tia, care póte fi plina de placeri, pentru unu obiectu, de care mai sunt o suta si o mía? — dîse tinerulu in urma dupa o pausa, — unu obiectu a carui pretiu inea nici nu l'ai cunoscutu! Eh! ast'a e o fantasía pentru copfi!

Servitoriulu intr'ast'a aduse the'a, si o puse pe mésa.

— Siedi! — dîse Veveleanu.

Tinerulu siediù langa mésa, si aprinse unu ciubucu.

— Ie the'a si asculta, — dîse Veveleanu, apoi dupa dóue minute inceptù.

„Nainte de asta cu vr'o 15 ani eram si eu june, póte mai june decâtu tine, unu june cu sufletulu plinu de sperantia, de poesia si de ferire.

„Viéti'a mea erá unu visu, unu visu ce se leganá pe undele placheriloru, unu visu ce nu cunoscea suferintie.

„Amorulu se tredia in sufletu ca flórea ce apare indata dupa néu'a topita de radi'a primaverii; erá tineru, fragedu, inocentu, nu scia singuru cà esiste, si totu-si — simtia cà se desvólta, — erá o simtîre nepriceputa.

„Oh câtu e de plinu sufletulu in etatea aceea! Totu simtiulu se trediesce, se desvólta pana inea n'are scopu si n'are obiectu.

„Eram in balu. Music'a resuná cu acelu farmecu ce simte unu june in balu. Dantiulu curgea, tinerii jocau cu focu, si copilitiele se pareau cà sborau, cà se leganau prin aeru, ca nesce fiintie feerice.

„Atunci o vediui d'antâiu!... O fecioritia tinera ca unu pupu de flóre nedesvoltatu; cu crinii svulturati ca unu porumbasiu, cu aripele vibrante, cu fati'a rumena ca ros'a, cu ochii inchinati, trecù ea pe dinaintea mea ca printr' unu visu ferice, unu idealu ce-lu vedi in visu si nu-lu mai affi in adeveru in veci.

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

Monumentulu lui Heliade.

Comitetulu instituitu la Bucuresci, spre a edificá in capital'a Romaniei unu monumentu repausatului mare literatu si patriotu

romanu Ionu Heliade Radulescu, publica concursu pentru unu planu alu acestui monumentu.

Monumentulu va fi compusu d'o statua asediata p'unu pedestalu; statu'a, represintandu intréga persón'a lui Heliade, se va turná in bronzu, — si se va aredicá probabilminte chiar pe locul vechiului St. Sava, unde ilustrulu barbatu si-a inceputu si — potemu dice cà — si-a terminatu lung'a si laboriós'a sa cariera literaria.

Corpulu lui Heliade va fi represintatu mai mare decâtu natur'a, standu in picioare, portandu costumulu seu cetatienescu ordinariu.

Heliade va tiené man'a stanga pe anima, gestu ce-i erá indatinatu in momintele de emotiune si de inspiratiune; in man'a drépta, radimata p'unu trunchiu de columna, va tiené o péna séu o carte.

Capulu va fi descoperitu, statur'a démna, fisionomí'a animata, ochii víi, gur'a vorbéti'a.

Pedestalulu va avé pe cele patru ale sale lature câte unu locu rezervatu pentru o placa incrustata, din cari una va fi destinata pentr'o inscriptiune, ér celelalte trei pentru anaglipte séu basreliefuri, cari séu se voru sculptá in marmora, — séu se voru turná si elé in metalu.

Pe plac'a din fatia se voru scríe cuvintele urmatórie:

LVI

IOANN HELLIADÉ RADULESCV

ROMANII RECVNNOSCETORI

1802

1872

TERGOVISTE † BUCVRESCI

INTRV O VIETIA DE SEPTE-DIECE DE ANNI LUCRÁ

CV CVGETVL, CV CONDEIVL, CV CV-VENTVL LA INALTIAREA POPORVLVI

PRIN CVLTVRA LIMBEI

ROMANILORV.

Acésta inscriptiune va fi incungiurata cu emblem'a de nemurire.

Pe plac'a din laturea stanga, va fi represintata Diei'a intieptiunii, *Minerva*, séu unu geniu de caracteru gravu, aperandu sub bratiile sale intinse embleme ce se voru refere la ocupatiunile de *invetiatoriu* si de *publicistu* ale lui Heliade.

Pe plac'a din laturea drépta va fi represintata o grupa, compusa de genii cari voru amintí despre principalele productiuni literarie ale *poetului* romanu. Déca pe plac'a din

stang'a va figurá Minerva, ací ar trebui sè fia Apolonu, primindu omagiu de la mus'a tragica, de la mus'a lirica, de la geniulu ironiei.

In fine pe laturea din dosu, va figurá geniulu Patriei romane, cu emblemele sclaviei sdrobite impregiuru-i si inaltiandu o tabela, in form'a sacramentală a tableloru de legi.

Terminulu concursului e 1 aprilie 1873. Premiulu antâiu e dóue mfi de lei, alu doile 1000, si alu treile 500.

Istorióre de carnevalu.

Sarutu-valsu si judetiulu cercualu. Din Gratiu se comunica urmatóri'a istorióra picanta:

Dieulu Mercuriu, precum se scfe, la cei vechi erá nu numai aperiatoriulu negutiatori-loru, dar si protectorulu talhariloru.

Siguru, cà numai acestei insustri duple a lui se póte atribuí si intemplanca din balulu de la 18 ian. a junimei comerciale din Gratiu, cu care ocaziune elu nu numai a arangiatu o espositiune de dame frumóse, dar inca a datu privilegiu a se si furá ce-va.

Dar fiindu cà vorbiamu aice de o talharia, trebuie sè v'o spunemu din capulu locului, cà Mercuriu — afara de demnitàtile amintite — mai portá si rolulu de mijlocitoriu in nenumeratele istorióre de amoru ale dieiloru si dîneloru. Astu-felu apoi veti scf numai decâtu, cà déca in acestu balu s'a furatu ce-va, apoi aceea n'a potutu fi altu ce-va decâtu o — sarutare.

Da, erá o sarutare, ceea ce unu Mercuriu tineru a furatu dantiatóriei sale.

Junele dantiá cu passiune, ea cu entusiasmu, si cum ei astu-felu dantiara, budiele lui atinsera umerii de rosa a damei sale.

Erá o sarutare.

Barbatulu dantiatóriei, cà-ci ea erá maritata, observà incidentulu cu nesce ochi gelosi.

O apucatura strasnica, si parechi'a dantiatória fu despartita.

Barbatulu nevetei, ofensatu in onórea sa, provocà pe dantiatoriu a-lu urmá in gardero-be, si acolo elu ceru explicatiune despre apropiarea acestuia de soc'á sa.

Junele intariá, cà nu s'a intemplatu decâtu o atingere involuntaria a umerului.

Barbatulu parea a fi multiamitu cu acestu respunsu, si — cugetandu de siguru la sant'a scriptura, care díce: Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, — resplatí atingerea umerului

nevetei sale si elu cu o — atingere; cu deosebirea, cà elu nu se servi — ca junele — de gur'a lui, ci de cele cinci degete ale sale. —

Junele astu-felu „atinsu“, se simtí fórté — emotiunatu, si sub impressiunea acestui simtiementu elu nu aflà reparatiunea barbatului corespundiatória, ci lasà prin represintantele seu dr. Kosjek a se inaintá casulu onorab. judetiulu cercualu, unde apoi acestu sarutu-valsu se pertractà indata.

Dr. Kosjek desvoltà la acésta ocaziune unu splendidu studiu choreograficu; elu descrise, cà artea moderna a dantiului nu numai permite o asemenea apropiare intima, dar inca autoriséza pe dantiatoriu la aceea.

Judetiulu condannà pe barbatu.

Sierpi in paradisulu nuptialu. D. P... se insurase de una-di. Totulu se petrecuse cum nu se póte mai bine.

La mediulu noptii, mirés'a fu condusa de mama-sá in apartamentulu inchiriatu pentru tinerii casatoriti; dara n'apucà sè se inchida bine usi'a, se si audira in camera dóue tipete de gróza.

Mirele, socrulu, servitóri'a alergara intr'o clipa.

Unu spectaclu fiorosu i acceptá...

Vre-o cinci-spre-diece sierpi erau incolaciti impregiurulu olaneloru coptorului pe fesnice si candelabre, siuerandu, repedindu-si limbele si incovaindu-se in susu si in josu ca idrele de la Lerma.

Pusera man'a toti pe clesce, lopatiele, vetrarie, bastóne si navalira a supra acestui multiplu inamincu, pentru esterminarea caruia li trebui peste unu patrariu de óra.

Lupt'a finita, se ocupara de cele dóue biete femei.

Sócr'a, suita pe unu scrinu, agitá bratiile cu spaima; mirés'a nu se vedea pe nicairi.

Pe candu dedeau josu pe venerabil'a be-trana, si cautau pe dómn'a P... in tóte partile, portariulu li esplicà totu misteriulu.

Apartamentulu, inchiriatu de d. P... pentru acea dí, fusese locuitu de unu imblanditoriu de animale, care crescea siopirle si sierpi si le veríse sub nisce gramedi de lemne dintr' unu micu cabinetu, alaturea cu camer'a de culcare.

Urmaritu de creditoru acum optu díle, parasise misielesce puisorii in voi'a portareiloru, cari nu-i vedusera.

Tapetferii asemenea nu vedusera nimicu candu au mobilatu camerele, asié cà sierpii dormisera in pace pana in diu'a candu se facù focu in odaia.

Caldur'a i desceptase si ei esfra prin usi'a deschisa a cabinetului, ca sè se apropie de focu.

Numai peste o jumetate de óra gasira pe mirésa.

Ea zacea lesînata in fundulu unui dulapu, a carui usia o inchisese dupa dins'a.

De atunci, ea este bolnava.

Menuntiusiuri istorice.

O drama ca mantuitória de viétia! Unu foiletonistu francesu povesteste urmatóri'a istoriódra interesanta:

Pe timpulu lui Napoleonu I unu poetu tineru, numitu Vienet, se presintă la directorulu Comedíei franceze, cu o drama.

— Nu-i rea, — respunse directorulu, dupa ce a cetitu manuscriptulu, — inse déca ai scurtá-o, ar fi si mai buna. Contrage cele cinci acte in trei, si eu voiu represintă pies'a dtale.

— Nici odata, — respunse tinerulu poetu cu entusiasmu. Cele cinci acte sunt neaparutu trebuincióse pentru pies'a mea. Preferu sè moriu, decâtu sè stergu din ea celu pucinu o litera.

Si elu se duse de la directorulu. Mai tardiu erupse resbelulu, si tinerulu nostru poetu devenindu si elu soldatu, merse pe campulu batalíei. La Lipsi'a, in marea batalfa, elu fu nimeritu de unu glontiu. Dar ce mare i fu mirare, candu observà, cà glontiulu n'a petrunsu pana la corpulu seu! Acel'a adeca se impedecà in dram'a ce dinsulu o portá la sine.

— Éta, — strigà elu, scotiendu manuscriptulu, — déca asiu fi ascultatu de directorulu teatralu, acuma asiu fi mortu. Uitati-ve aice, glontiulu se opri la actulu alu patrale. Déca eu asiu fi stersu actulu alu patrale si cincile, glontiulu ar fi petrunsu chiar in corpulu meu!

Intr'una din dfile Jac Anio cerea de la Carolu IX o egumenía insemnata.

Regele i díse:

— Da bine, invetiatoriulu meu, — midiceai, — cà de-ai avé venitu de o mfa achiu, ai fi multiumitu; — eu credu cà ai mai multu.

— Sire, — respunse abatele Anio, — appetitulu vine mancandu.

Doine si hore poporale.

— Din Selagiu. —

I.

Rosmarinu de pe carare,
Nu te tiené bade mare,
Cà nu esti tu ruptu din sóre,
Ci esti din pamentu smolitu,
La tóta lumea uritu,
Dintr'o flóre scuturata,
Dintr'o vitia blastemata.

II.

Bade, de dragostea nóstra
Au crescutu doi pomi in cósta;
Doi voinici s'a laudatu,
C'oru taiá pomii din cósta,
Si-oru stricá dragostea nóstra;
Dragostea n'o potu stricá,
Numai mórtea serac'a.

III.

Anim'a me necasiesce,
Cà ce iubescu nebusescu,
De nici nóptea nu mai dormu
Pentru-a mandrei mele doru?!
— Taci anima, ce m'oiu face,
Déca a iubi mi-place?
Taci anima, nu mustrá,
Déca ti-a placutu asiá!
M'asiu lasá si-asiu odihní,
Dar mi-place a iubi;
N'ai voitu a odihní,
Ai cercatu dorulu mandrei.
Acum dar tu patimesce,
Pe mine me mantuieste,
Patimesce pan' ti-a fi,
Cà eu nu-ti potu folosi;
Numai mandr'a cu gur'a
Te mai póte stimperá.

IV.

Vai de mine ce sè facu,
Cà mi-a datu dorulu de capu?!
Lécurile din potica
Nu-mi mai folosescu nimica;
Asiu murí, mórtea nu-mi vine,
Asiu traí, dar n'am cu cine.

Culese de

Clemente Popu.

S A L O N U ?

Amorul lui Iancu.

Dilele trecute cetii in foisior'a diuariului „Neues Pester Journal“ o picanta istoriãra despre „o cersitãria si o calugaritia“, in care — spre cea mai mare mirare a mea — nemuritoriulu nostru martiru Avramu Iancu are rolulu de frunte.

In acãsta istoriãra se vorbesce despre unu amoru a lui Iancu, care ar fi avutu o fine fãrte tragica.

N'am alunecatu nici unu momentu a crede, cã acãsta naratiune are vr'o basa positiva; totu-si am cugetatu, cã va fi interesantu si pentru publiculu nostru a sci, cum descriu strainii o afirmativa relatiune de amoru a lui Iancu?

Celu pucinu dõra se voru gasi unii contimpurani ai fericitului, cari sãu voru demintã de totu naratiunea diuariului germanu, sãu voru intregi-o — de cumva aceea ar avã vr'o basa — si astu-felu adevverulu se va constatã.

Permiteti-mi dara sã facu unu micu estrasu din acelu articolu amintitu.

*

Nu este inca unu anu, de candu portile manastirei de calugaritic din orasiulu M. in Transilvani'a se deschisera, si unu cortegiu funebralu, linu si tristu, esã din ambiturile ei intunecãse

Afara de sororile ei spirituale, nenorocit'a si necunoscut'a mõrta, nu fu insotita de nimene la locuinti'a eterna.

Dar totu-si! Dupa uniformele calugaritieloru urmã o betrana slabãnoãa, tremuranda, radiemandu-si membrele lipsite de putere de unu ciomagu mare; pe fati'a ei se vedeau urmele unei vietii pline de suferintie.

Erã o cersitãria...

*

Si acãsta femeia odiniõra a fostu tinera, frumõsa si adorata!

Soci'a unui innaltu diregatoriu magiaru, superb'a nobila secuienca, ea a traitu de demultu in Buda; unde din caus'a spiritului, frumsetiei si influintiei dinsei, salonulu Annei de K. erã unulu din cele mai ceretate si mai elegante.

Se dõcca chiar, cã insu-si palatinulu Ungariei, archiducele Iosifu, acestu riguros juristu si cunosctoriu de dreptulu tierii, dõcca priviã in ochii frumosi ai Annei, uitã toti paragrafi din „Corpus Juris.“

Ma se afirmã chiar si aceea, cã palatinulu — care, din caus'a pronunciãrii sale rele in limb'a unguresca, fu absolvitu de dieta a o intrebuintiã — de dragulu Annei voi:biã totu unguresce.

*

Se intielego de sine, cã lumea a inceputu sã vorbõca multu picanterii din vietii familiaria a secuiencai frumõse.

E bine, astu nu ne privescu pe noi. Destulu, cã domnulu K. erã fericitu. Elu ajunse cu o rapedõme suprindiatõria „consiliariu“, — si-apoi mai erã parintele unei fetisiõre admirabile, — care se chiamã Emilia.

Apoi n'avea dara elu deplina cauza a se simtã fericitu?

*

Dar tãte au o fine...

In o buna deminõtia fõi'a oficiala publicã in fruntea sa, cã: „Consiliariulu K. la propri'a sa cerere fu translocatu la guberniulu din Transilvani'a la M.“

Publicatiunea oficiala a graitu adevveru, afara de cuvintele „la propri'a sa cerere“

Caus'a stramutãrii lui K. din Buda la M. se eschã intr'unu balu de curte, de dupa care elu deto ordinu socii si copilei sale a se gatã de drumu numai decãtu. in nõptea aceea.

In dõue õre tãte fure impachetate.

In diminõtia urmatõria apoi in corcurile curtii se vorbiã de o audintia privata si fãrte sgomotõsa a domnului consiliariu, cu care ocaziune elu trecu mai de multe ori marginile respectului detoritu.

*

Famili'a K. traia in M. retrasa. Totu-si lumea sciea sã vorbõca de nescã scene neplacute, cari denuntau o vietia familiaria nefericita.

Lumea pãte cã avea dreptu, cã-ci peste doi ani barbatulu mori in doreri de — inima.

*

Veduv'a trista aflã inte mangaiare in persõna betranului comite M.

Dar la anulu 1846 muri si acest'a...

Elu inse avea si unu fiu. Acel'a se inamorã de Emilia, care intr'aceste deveni o feciõra incantatõria, si — dupa mõrtea betranului — ceru man'a fetei.

Emilia inse i refusã cererea.

Ea se infiorã de tinerulu comite, temendu-se, cã mai tardiu mam'a ei lu-va seduce, intocmai ca pe tat'a lui.

Dar ea mai avea inca o cauza.

Inim'a ei a alesu deja. In societãtãle de sãra ale mamei sale, se aflã totu-de-una unu june romanu, Avramu Iancu. Dinsulu erã unu practicantu de legi in orasiulu M. Originalitatea si frescheti'a acestuia erau admirate de toti, dar mai alesu de Emilia, care i-a juratu credintia eterna.

*

Pucinu mai nainte de declaratiunea junelui comite, in augustu 1848, se despartã Iancu de ea, si la despartire i dõse aceste cuvinte enigmatice:

— Dile cumplite au sã sosõsca a supra vãstra, unguurilor; dar nu te teme! Dõca te-ar amintia vr' unu pericolu, fugi dimpreuna cu mama-ta la codru, unde ve va acceptã unu omu fidelu alu meu, ca sã ve conduca la bratiulu meu aperatoriu.

*

Iancu avu dreptu... Urmara dile cumplite...

Romanii si Iancu devenira fãrte urgisiti pentru unguuri. In momintele aceste comite M. veni pentru ultim'a-õra la Emilia, si si-venoi cererea.

Emilia vediu cã comitele simtiesce ceea ce dõce; pericolulu totu crescea; ea — in cerculu seu ungurescu — n'audiea, decãtu totu defaimandu-se Iancu, si atri-

buindu-i-se cele mai sangeróse crudími. Ce putea dara sè face ea altu ce-va, decâtu sè-si deie consimtiementulu ei ?!

*

Pericolulu deveni grozavu.

Unde sè fuga? — se intrebara ei.

— Nu te teme, scumpa, — i dîse comitele, — noi n'avemu sè patímu nici o nenorocire. Iancu mi-a fostu totu-de-una unu bunu amicu. La ultim'a nóstra despartíre, elu mi-a oferitu unu locu de scapare in codru, unde noi acuma ne vomu si duce.

Emilia deveni palida ca mórtea; dar o sfiéla virginala i lipi buzele de olalta, si far' a grai urmà pe mam'a si mirele ei.

La loculu destinatu i asceptá unu Romanu si a-cest'a i conduse la Iancu.

Sosindu acolo, Romanulu dîse:

— Domnulu meu are sè vina acusi, — apoi se departà.

Sub impressiunea temerii grozave, cà Iancu nu va aparé acuma ca amantulu, ci ca resbunatoriulu ei, Emilia se apropià de mirele ei, si i siopti:

— Si eu cunosc pe Iancu.

*

La momentu sunara dóue impuscature dupa olalta, si o vóce resbunatória strigà:

— Mori, necredinciósa! Rea ca mama-ta! Dragutiei amicului meu nu i-am promis a perare!

Si dupa aceste cuvinte elu disparù.

*

Emilia cadiu la pamentu, ne mal sciindu nimica de sine. Si candu ea se desceptà, se aflá in manastirea calugaritiloru, unde mantuitorii ei o adusera.

Mirele ei remase mortu acolo la codru. Éra mam'a-i disparù de totu. Nimene nu mai sciea de ea nimica. —

Numai in primavér'a anului 1850 se ivi ea la pórt'a acestei manastiri, imbetranita si franta, cerendu a vorbí cu fiic'a ei, care deja imbracase velulu calugariei...

*

De aci incolo betran'a cersitória a traitu din indurarea manastirii, pana la mórtea ficoi sale, pana la inmormentarea sororei Clara, care in lume se chiamá Emilia de K.

Ea a iubitu numai odata!

Josifu Vulcomu.

Balulu romanescu din Pesta.

Am promis redactiunii, cà voiú scrie despre balulu romanescu, denutu asta-nópte, la 11 fauru, in sala de gala a otelului Hungaria.

É bine, de si somnosu inca, de óra-ce abié me rentorsei a casa din balu, me apucu sè scriu.

*

Dar éta usi'a mi se deschide de odata cu mare sgomotu, si intra unu tineru.

— Domnule, — mi-dîse elu cu focu, — am auditu, cà dta ai primitu angajamentulu d'a scrie despre balulu din nóptea trecuta. Iérta-me, rogu-te sè scriu eu in loculu dtale! Ah! domnule, me simtiescu fórté

inspiratu, sum entusiasmatu. Ea a fostu regin'a balului. Ah! dar dta ai vediutu-o! Tali'a ei pitorésca, peru-i de ebenosu, surisu-i farmecatoriu, de siguru te-a incantatu si pe dta. Iérta-me dara sè scriu io despre balulu acest'a!

— Bucurosu, domnule!

Si elu se departà innaltiatu la culmea fericirii, sarindu totu câtó dóue-trei trepte in josu.

*

Abié se departà dinsulu, cine-va batù la usia in cetisioru, si numai decâtu vediui ivindu-se unu capu, apoi unu grumadiu, si in fine unu corpu alu unui june. —

Abié cutezandu sè vorbésca, elu se apropià de mine si mi-dîse cu sfiéla:

— Déca mi-este permisu sè-ti spunu, eu am afflatu, cà dta ai sè scrii despre balulu romanescu. Oh! domnule, permite-mi sè te suplinescu eu, de si debilulu meu talentu nu va fi in stare a reoglindá frumseti'a si splendórea dîneloru din acestu balu. Dar mai alesu una, o blondina ideala, cu picióre de gazela si cu ochi de vulturu, a escelatu intre tóte. Permite-mi sè-mi incercu eu talentulu meu!...

— Incérca-lu, frate. Ti-permitu cu placere.

Si elu se duse.

*

Dar éta intrà altulu.

— Domnule, — mi-dîse elu, — me vei deoble-gá multu, déca mi-vei concede sè descriu eu balulu nostru. Ti-o spunu sinceru, am o cauza intima. Asiú voi sè descriu cu fidelitate cine a fostu regin'a? O juna cu rose pe fatia, cu raiu pe guritia, cu primavéra in ochii ei, si cu farmeculu gratieloru in surisulu ei.

— Ti-concedu cu bucuria, cà-ci sum cam somnosu, si nu-mi pré vine sè scriu.

Si-apoi elu nu mai asceptà nimica, ci alergà afara ca din pusca.

*

Nu inchise bine usi'a, candu intrà altulu. Pe a-cel'a inse nu-lu lasai sè vorbésca, ci lu-intimpinai eu cu aceste cuvinte:

— Sciú, pentru ce ai vinitu? Vrei sè me rogi a te lasá sè scrii dta despre balulu romanescu. Te iertu bucurosu.

— Ah! câtó esti de bunu! Ti-multiamescu. Me ducu dara sè facu fotografi'a reginei balului. Ea pareu unu angeru, care numai aripe nu avea. Ochi véteti, peru negru, talia nalta, fatia blondina!

Se duse si elu.

*

É bine, éta-me-su scapatu, de a scrie despre balulu romanescu.

Dar nu numai eu, ci si redactiunea va profitá. In locu de unulu, ea va primí patru reporturi, de siguru mai spirituale, — decâtu cum ar fi fostu alu meu.

Figaro.

Mod'a de la Paris.

Mórtea imperatului Napoleonu a imbracatu in doliu o mare parte a societátii innalte. Acestu doliu

va durá trei luni. Va sè dica, despre aceste toalete simple n'avemu sè scriemu multu.

Vomur merge dara in alte locuri, spre a poté vedé si schitiá altele.

Barones'a Alphonse Rothschild nu de multu s'a rentorsu din Londra, si va deschide salónele sale pentru prandiuri si serate. Intre cele multe toalete ale baronesei bogate, sunt admirabile mai alesu dóue. — Un'a e o Negligé-Forme, *Watteau-princesse* din atlasu albu, cu primuri de Samuru. A dóu'a toaleta e destinata a se imbracá la prandiuri, si consta din *crêpe de Chine* albu, decoratu cu *faïlle* suru.

O alta toaleta fôrte placuta, menita pentru cercuri mai mici, consta din atlasu suru, cu decoratiuni *ros'a*. Rochi'a sura are unu volantu mare cu *tiacuri*, tivite cu atlasu *rosa*! Tunic'a, *form mousquetaire*, are pe corpu si pe bratie *rosa revers*, sub primulu e unu *gilet* din catifea sura. Bumbii intregului costumu, facuti din argintu oxydatu, sunt preserati cu petricele *rosa-rosie*.

Unu costumu pentru strade, fôrte frumosu, dar simplu, e compus din o rochia de catifea négra si o tunica de *Cachemir* de aceea-si colóre. Corpulu tunicei se radiema pe unu gilet de catifea négra cu bumbi de otielu; trei bumbi mari de otielu léga si reversulu bratielor, cari sunt fôrte anguste. Unic'a decoratiune a tunicei e o panglica de trei degete lata. Acestu costumu e fôrte elegantu ca toaleta de deminétia, si se face in acel'a-si modu din colóre vènetu-inchisa, verde si rosia inchisa.

Toaletele din nuanse-de-colóre dupla sunt nu numai placute, moderne, dar inca si elegante. Astu-felu de costumu avú dilele trecute contes'a Beauville. Rochi'a din atlasu inchisu, tunic'a din atlasu violet deschisu, — intréga toalet'a erá impresorata cu *passamanteria* alba. Palari'a asemenea avea din ambele colori.

Decoratiunea alba pe haine de ori ce colóre se intrebuintieza desu. Toaletele de séra se decoréza mai alesu cu atlasu albu, care la lumina revérsa unu lustru brillantu, si astu-felu chiar si toalet'a cea mai simpla se 'naltea in frumsetie.

Eta si o toaleta de teatru! Tunic'a din atlas rosiiu ciresiu, in form'a *Medicis*; rochi'a din *noire-antique* suru-argintiu, dinainte in forma de zadia, cu volanturi si tivita cu atlasu rosiiu.

Coafurele se facu mai alesu fôrte innalte, — si de laturea stanga se pune câte unu buchetu séu *slaiŋu*.

CE E NOU?

** (Aniversari'a revolutiunii de la 1848.) In anulu acest'a se implinesce unu patrariu de seculu de la revolutiunea romana din 1848. Din caus'a acest'a, dlu I. C. Dragescu propune in „Romanulu“ o adunare a toturor Romaniloru pe campulu libertatii, spre a serbá diu'a memorabila.

* (Diet'a Ungariei.) Desbaterile generale a supra bugetului se incheiara. Dintre deputatii romani au votatu in contra urmatorii: Borlea, Alesandru Mocioni, Antoniu Mocioni, G. Popu si Stanescu. Ceialalti parte au absentatu, parte au votatu cu guvernulu. Acuma curgu desbaterile speciale.

** (Imperatulu Latinitatii.) Camer'a deputatiiloru Romaniei tramitendu ex-imperatesei Eugenia o adresa de condolentia, a primitu de la ea urmatoriulu respunsu: „Domnule presiedinte! Te rogu a exprime recunoscinti'a mea represintantiloru natiunii romane, cari descoperira simtiemintele de gratitudine pentru Imperatulu Latinitatii. Eugenia.“

** (Vine primaver'a!) Navigatiunea pe Dunare se va incepe la 16 fauru. — Viorele se vindu deja pe stradele Pestei. — „Viertel“-magnatii pórtá deja haine de véra.

⊕ (Bismark in pericolu.) Diuariulu „Volkszeitung“ (din Berlin spune, cá s'a tramisu unui celebru chimistu din acestu orasiu unu óre-care numeru de scrisori, ale caroru plicuri au unu puternicu mirosu de moscu si alu caroru interioru esala, indata ce sunt deschise, o aroma adormitória. Tóte aceste scrisori sunt adresate principelui de Bismark, si l'au urmaritu pretutindeni pe unde s'a preamblatu. Anchet'a, adaugé fói'a berlinesa, va face sè se védia déca prin aceste scrisori se atenta la sanetatea cancelarului imperiului?

× (Orasiulu Chicago) din America, pe care l'a mistuitu foculu mai anu, se renouesce c'o repediune fabulósa. S'a calculatu cá, socotindu una cu alta, se zidesce intr'insulu pe fia-care óra câte o casa. Acésta se numesce repediune americana, cu care tinér'a America a intrecutu pe betran'a Europa, precum a intre-cut'o cu multe alte lucruri practice.

Carnevalu.

✿ (Balulu romanescu din Pesta,) tienutu la 11 fauru, a reesitu cátu se póte de bine. Numerulu mare, eleganti'a, frumseti'a si afabilitatea, concursera in abundantia spre completarea petrecerii. — In pausa dantiulu natiunalu poporalu, esecutatu in costumu originalu, a facutu si acuma efectu mare. Mam'a balului, dómn'a Elena Georgiu Mocioni, in splendid'a-i toaleta, a fostu o aparintia admirabila. Balulu tienú pana diminétia la siese óre.

✿ (Balulu reuniunii femeiloru rom. din Brasiovu) s'a tienutu la 5 fauru, — si a fostu fôrte frumosu.

✿ (Balulu din Blasiu,) datu la 8 fauru, pentru ajutorarea studentiloru saraci, a reesitu frumosu, adunandu-se unu publicu numerosu.

✿ (Balulu romanescu la Lugosiu.) Societatea romana de lectura din Lugosiu va arangiá la 22 fauru unu balu in sal'a ospetariei „Regele Ungariei.“ Vinitulu curatu se va intrebuintia in favorulu fondului Societatii.

Flamur'a lui Hymen.

✿ (Dlu Iuliu Misiciu,) proprietariu in Lipova, si-a incredintiatu de socia in dominec'a trecuta aice la Pesta, pe amabil'a si spiritual'a domnisióra Augusta Serbu, fiic'a repausatului comite supremu alu Carasiului si Aradului, mai apoi septemviru in Pesta, Teodoru Serbu. Cununi'a se va serbá inca in carnevaluu acest'a. Sincerile nóstre felicitári nóuei paruchi!

✿ (Archiduces'a Gizella,) precum scrie o fóia din Viena, dupa cununi'a sa va plecá dimpreuna cu

sotiulu ei la Neapolea, — spre a petrece acolo două luni.

Biserica și școlă.

✠ (*Alegerea episcopului de Buzeu*) s'a făcutu în septemăn'a trecută, dar S. Sa parintele Genadie nu potă obține majoritatea voturilor; rivalulu seu, parintele Inocentiu avă cu trei voturi mai multe, și astu-felu dinsulu fu alesu.

⊙ (*La universitatea din Viena*) Societatea „Romania Juna“ a junimei năstre studiose acolo a deschis unu cursu regulatu despre stenografi'a romana. Prolegerile se tienu prin dlu E. Sucevanu.

✠ (*Scandalu in sinagoga.*) Jidanii din Pesta dederă minunate probe de cultur'a lor, — cari credemu că-i voru opri d'a mai cărti a supra „barbarici“ Romanilor. Eă intempleră! In sambet'a de la 13/25 ianuariu jidovii ortodosi cu cei reformati se batura in sinagog'a lor. Lupt'a e escă in momentulu, candu marele rabinu eră sē scōtia Thora, — și se incinse o bataia din cele mai inversunate, care nu incetă pana alergă politi'a sē-i despărta.

Literatura.

⊙ (*Dlu M. Quinez*) la Craiova a scosu de sub tipariu unu opu politicu, intitulatu: „Adeverulu“ — Prefat'i'a se incepe cu aceste cuvinte: „Nu am pretențiunea de a fi scrisu o istoria *adeverata* ori utile pentru Romani.“ Frumōsa sinceritate!

= (*Fōia stenografica.*) Societatea „Romania Juna“ a junimii romane din Viena a alesu unu comitetu pentru edarea unei foi stenografice in limb'a romana. Redactorulu va fi dlu E. Sucevanu.

✠ (*Numerulu nou alu „Columnei lui Traianu“*) contine armatoriile materii: Scrierile vechi perdute despre Dacia, de A. Papadopolu-Calimachu. „Tōmna“, poesia de dna E. Eleuterescu. Despre sânge ca alimentu și ca medicamentu, de dr. Z. Petrescu. Natur'a fisica a Munteniei, dupa Ovidiu, de B. P. Hasdeu. Statistic'a judeciara a Bucuresciloru pe 1872, de B. Missiru. Banulu Mihalcea, studiu biograficu de Gr. G. Tocilescu. Teatrulu Bucurescenu pe 1872, de Radu Munte. Doine poporane din Hatiegu, comunicate de P. Oltenu. Catalogulu espositiunii publice, din Bucuresci.

Teatru.

✠ (*In teatrulu din sal'a Bosel*) la Bucuresci, sub directiunea dlui Millo, la 24 ianuariu s'a represintatu pentru prima-ōra pies'a: „Unu misteriu in pasagiulu romanu“, comedia vodevila in trei acte de Bayard și Dumanoir, localisata dupa frantinzese de domnulu Millo.

✠ (*Cea mai noua piesa a lui Sardou.*) — „Rabagas“, comedia in cinci acte, s'a represintatu pentru prima-ōra in septemăn'a trecuta in teatrulu ungurescu din Pesta. Poetulu in pies'a acest'a s'a coboritu la poporu. Intręga pies'a, sēu mai bine a dīce partea cea mai mare a ei e o satira muscatōria a supra revolutiunii. Actiunea se petrece in miculu principatu Monaco, și se incheia pucinu mai nainte de erumperea unei revolutiuni, — pusa in scena de unu avocatulu „Rabagas.“

Espositiunea universală de Viena.

Δ (*Visite mari la espositiune.*) Amu anuciatu cetitoriloru năstri, că imperatii Russiei și Germaniei, precum și principele de Vales, și Siahulu Persiei, voru veni la Viena in timpulu espositiunii. Jurnalule ce ni sosescu acum, citęza ca viitori oșpeti la curtea Austro-Ungariiei: pe regele Italiei, pe vice-regele Egiptului. „La Turquie“ ni spune, că motive de sanetate aru fi impiedecandu pe Sultanulu a primi invitatiunea ce i s'a făcutu. „La Gazette des Étrangers“ spune, că si dlu Thiers va veni negresitu la Viena. Jurnalule eleone credu a sci, că sosirea in Viena a presiedintelui republicei franceze va coincide cu a generalului Grant, presiedintele marii republice transatlantice. Suveranii Romaniei, Spaniei, Portugaliei, Greciei, Suediei și Danemarcei, n'au făcutu cunoscutu pana acum intentiunile lor, de se voru duce sēu nu la Viena. — „Neue Freie Presse“ comptęza fōrte la visit'a regelui Belgiei și a regelui Olandei, precum și a tuturor principiloru Germani. Pentru primirea inaltiloru oșpeti, ni spunu gazetele vieneze, se facu, de pe acum chiar pregatiri nu numai la castelulu imperialu de la Burg, dara și la castelele de Schönbrunn, Luxemburg și Hetzendorf.

Societati și institute.

Δ (*Societatea pentru fondu de teatru.*) In comun'a Varadi'a din Banatu, precum anuciamu și in nr. trecut, s'a tienutu la 19 jan. o represintatiune teatrala, urmata de balu, in favorulu fondului teatralu. Acuma primimu de la comitetulu arangiatoriu o insciintiare despre rezultatulu materialu, de dupa care vinitulu curatu fu 50 fl. 50 cr., care suma s'a si transpusu la cassariulu comitetului Societătii. Primęsca domnii arangiatori multiamit'a și recunoscinti'a năstra natiunala, — totu odata li ceremu scusele, că din lips'a spaciului nu potemu publică reportulu lungu, ce ni s'a tramisu.

⊕ (*Ateneulu Romanu.*) La 2 fauru c. n. dlu Petru Gradisteanu a tienutu o conferintia a supra poesiei natiunale, — luandu poesi'a romana cu doi secolu in urma, a grupatu generatiunile poesiei romane pe tōte partile Romanimeii. S'a admiratu desgroparea atătōru nume uitate și combinarea atătōru flori si floricele din două-sute de primaveri ale Parnasului romanu, spre compunere de buchete in varietate de colori și de profumu.

⊕ (*Institutulu „Albina“*) publica acestu rezultatulu operatiuniloru sale in lun'a lui decemvre. — *Reuniuni de creditu*: 1628 participanti, cu unu creditu peste totu de 150,041 fl. 50 cr., — fondulu de garantia: 30,102 fl. 50 cr. — *Deposite*: in suma de 26,173 fl. 87 cr. — *Escomptu*: 99 bucăti cambie, in valōre totala de 48,206 fl. 12 cr.

⊙ (*Pentru gimnasiulu de Bradu*) nu s'a adunatu inca sum'a ceruta, se mai receru inca vr'o 6—700 fl.

Tribunale.

✠ (*O dōmna din Ploesci.*) atragēdu prin farmecatōriile sale gratii pe unu june medicu, dupa unu timpu acest'a observă ore-care recēla in gratiōs'a sa de mai nainte. Nenorocitul se decise a-si resbună prin a o ucide. Intr'o dī se pregatī cu unu revolveru,

merse la dins'a si, pe candu o copila a aceste'a esise sè serve pe june cu unu paharu cu apa, acest'a trase cu revolverulu in adorat'a sa ingiata. Glontiulu trecu pe bratiulu femeii si gauri usi'a spre a se opri in parchetulu altei camere. Femei'a spariata, cautà a inabusì acestu atentatu. Sociulu femeii (cà-ci erà maritata si avea copii nenorocit'a), observandu mai tardiu gaurirea usiei, femeii'a dîse cà prin imprudentia scuturandu odai'a si voindu a pune la o parte revolverulu, unu glontiu a strabatutu usi'a. Dupa unu timpu ôre-care, junele medicu, tienendu multu la resbunare, gasi mijloculu a impuscà era spre acea femeia, de astadata glontiulu strabatù bratiulu femeii si trecu prin plamani si anima, spre a se opri intr'o còsta. Femei'a remase mórta, si junele se strecurà pe nesimtîte. Copil'a inse alergàndu la sgomotulu detunării gasi pe muma sa mórta. Pucinu dupa aceea sociulu femeii intrà in casa si, spre marea sa surprindere, copil'a i dete firulu cumplitei crime. — Junele se plimbà prin orasiu dupa sevêrsîrea crimei, si vedindù cà lumea alérge la locul crimei, — se duse si elu, si se facu admiratoriu alu crimei, candu de odata comisariulu lu-invità a-lu urmà la politie. In vanu i fu protestarea de acusatîune nefondata, cà-ci in faci'a gravelorui indice, fu nevoitu a marturisi cà elu este culpabilulu.

Suvenirea mortiloru.

† (*Ionu Hatiegu.*) unulu dintre cei mai binemeritati invetiatori romani, a repausatu la Belintiu in Banatu, unde a servitu mai pe urma, la 18/30 ian., in etate de 67 ani.

† (*Trifonu Stoica.*) preotu in Soceni, comitatulu Carasiului, a muritu la 6/18, in etate de 38 ani.

† (*Nicolau Vasilichi.*) adjunctu la scól'a normala principala romana din Naseudu, repausà la 12 nov., in etate de 26 ani.

† (*Imperatês'a Carolina Augusta*) a patr'a socia a imperatului Franciscu a repausatu la Viena in 8 fauru.

Calindariu istoricu.

— *Februaru.* —

8. 1513. Negoe Basarabu se urca pe tronulu Romaniei. — 1725. Mórtea lui Petru celu Mare. — 1795. Nascerea lui G. Saphir. — 1843. Desgroparea Ninivei. = 9. 1600. Mihai Eroulu convòca diet'a Transilvaniei la Alba-Iulia. — 1801. Pacea de la Luneville. = 10. 1775. Montesquieu móre. = 11. 1650. René Descartes móre. — 12. 1468. Guttenberg móre. — Henricu VIII lasa a sa decapitá soci'a lui a cincea, Catharina Hovard. — 1747. Nascerea lui T. Kosciusko. — 1804. Immanuelu Kant móre. = 13. 1837. Börne móre.

Ghicitura.

De Anica B.

Câtu am capu, eu nu mai tacu,
Si pe multi de risu i facu;
Fara capu, fiindu cà placu,
Pe toti fericiti i facu.

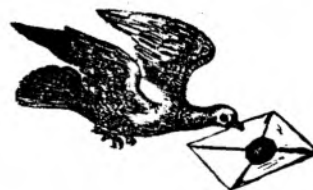
Fara capu toti me pretiuescu,
Cu capu muerile me iubescu.
Sum unu munte pré innaltu,
Êr déca sum resturnatu,
Devinu unu fortu aperatu,
Greu de luat cu asaltu.
De-mi tai còd'a fara mila
Si-apoi me dai peste capu,
Eu devinu o féra cruda,
Si parcuescu ori ce 'nhapu.
De-mi tai còd'a fara mila,
Si mi-dai de-a valatucu,
Eu deliciu producu.

Voci din publicu. *)

O seriòsa propunere de casatoriá. Unu june de nationalitate germana, care inse posede multa simpathia pentru Romani si vorbesce bine romaneste, precum si germaneste si sêrbeste, avendu numai 35 de ani, si aspira a ocupà in decurendu unu postu bunu, — lipsindu-i ocaziunea d'a puté face cunoscintia, si-esprima pe calea acést'a dorint'a d'a luá de socia pe o romana. Se cere o fotografia si descrierea starei materiale, sub adres'a: „F. W. M. Temesvar poste restante.“

*) Pentru cele publicate in rubric'a acést'a nu — ducelamu. Red.

Post'a Redactiunii.

Brasiovu. Multiamita pentru descoperirile sincere. Credemu, ca de atunce amu urmatu conformu dorintiei exprimate. Te rogamu a ne insciintiá si in viitoriu.

O meditatiune. Nu se póte publicá. Nu gasimu intr'ins'a nici o idea frumòsa.

Intrebări si raspunsuri. In unulu din nrii mai de apròpe. Dta mai ai la noi de multu unu tratatu despre „virtute si amoru“, care s'ar fi publicatu inca anu, inse a peritu partea ce ni-ai tramisu a dõu'a-òra. N'ai puté-o suplini?

Simtiementu, doru si suspinu. Se va publicá acusi, dar omitendu cele patru strofe din urma.

Versurile: Dorulu meu. — Umbr'a lui Iancu, — Doina, — nu sùnt demne de publicitate.

Ah! se moriu!... Ba se nu mori, ci numai te lasa d'a mai face versuri. Versulu tramisu, de si — precum dici dta — „si-are meritulu seu“, e reu.

Salonta. Cele tramise nu se potu intrebuintiá. Unu studinte de a 5-a clasa face mai bine déca invétia, decatu ca scrie versuri de amoru.

Pesta. Doinele populare tramise sùnt deja mai tóte cunoscute si publicate in fõi'a nòstra.

Suplementu: „Sclavulu Amorului“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. I. còl'a IV.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a, 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.